

STAVOVI UČITELJA PREMA POUČAVANJU KAO DETERMINANTE PROMJENA STAVOVA PREMA INTEGRACIJI UČENIKA USPORENOG KOGNITIVNOG RAZVOJA

LELIA KIŠ-GLAVAŠ, ANA WAGNER JAKAB

Primljeno: veljača 2001.

Prihvaćeno: rujan 2001.

Izvorni znanstveni rad

UDK: 376.4

Pozitivni stavovi učitelja prema poučavanju jedna su od značajnih determinanti njihovih pozitivnih stavova prema integraciji djece usporenog kognitivnog razvoja u redovne osnovne škole (Kiš-Glavaš, 2000c). Smatra se da bi ovi stavovi mogli imati značajnog utjecaja i na promjenu stavova učitelja prema integraciji djece usporenog kognitivnog razvoja, potaknutu primjenom Programa edukacije učitelja za prihvaćanje djece s posebnim potrebama. Ova je hipoteza provjerena izračunavanjem Pearsonovog koeficijenta korelacije u eksperimentalnoj (N=49) i kontrolnoj (N=49) skupini ispitanika - učitelja redovnih osnovnih škola s područja grada Zagreba i okolice, izjednačenih na varijablama spol, stupanj obrazovanja i radno mjesto. Također je izračunata i korelacija promjena eksperimentalne i kontrolne skupine ispitanika u njihovim stavovima prema integraciji i stavovima prema poučavanju. Rezultati su potvrdili postojanje spomenutih korelacija u eksperimentalnoj ali ne i u kontrolnoj skupini ispitanika.

Uvod

Nakon 20-godišnjeg iskustva u procesu integracije u Republici Hrvatskoj, ne može se reći da su stavovi učitelja prema učenicima s posebnim potrebama pretežno negativni (Igrić, Kiš-Glavaš, 1998; Žic, Igrić, Kiš-Glavaš, 1998; Kiš-Glavaš, 1999; Kiš-Glavaš, 2000a), kako je to bilo navedeno u nekim ranijim istraživanjima (Stančić, Mejovšek, 1982; Štević-Vuković, 1986; Levandovski, Radovančić, 1987). Ipak, brojne subjektivne, objektivne i organizacijske pretpostavke integracije još uvijek nisu zadovoljene.

Pozitivne stavove učitelja moguće je relizirati pravilnim izborom kandidata za učiteljske i srodne studije (Kiš-Glavaš, Igrić, 1998), poboljšanjem objektivnih uvjeta njihovog rada (Kiš-Glavaš, 1999), ali i dodatnim osposobljavanjem učitelja (Jordan, Proctor, 1969; Glass, Meckler, 1972; Shotel, Iano, McGettigan, 1972; Harasymiw, Horne, 1976; Larrivee, Cook, 1979; Johnson, Cartwright, 1979; Stephens, Braun, 1980; Donaldson, 1980; Stančić, Kovačević, Mejovšek, Novosel, 1981; Wolraich, Siperstein, 1983; Kibler, Rush,

Sweeney, 1985; Thompson, 1992; Gemmell-Crosby, Hanzlik, 1994; Wetsberg, 1996; Utah's Project for Inclusion, 1996; Hudson, Glomb, 1997; Taverner, Hardman, Skidmore, 1997; Igrić, Kiš-Glavaš, 1998a, Igrić, Kiš-Glavaš, 1998b i drugi).

No, stavovi učitelja prema integraciji djece s posebnim potrebama u redovne škole, ovisi i o brojnim drugim činiteljima, između ostalog i o njihovim stavovima prema poučavanju (Mejovšek, 1983; Kiš-Glavaš, 2000b; Kiš-Glavaš, 2000c).

Učitelji koji iskazuju pozitivnije stavove prema poučavanju manje ističu negativne učinke integracije (Kiš-Glavaš, 2000c). Stavovi učitelja prema poučavanju definirani su (Cook, Leeds, Callis, 1951) kao odnos učitelja i učenika općenito i zadovoljstvo učitelja vlastitim zanimanjem. FaktORIZACIJA mjernog instrumenta koji mjeri naveden stavove (MTAI), ukazuje na postojanje jedinstvenog faktora inventara stavova, definiranog nizom varijabli koje se odnose na moralni status

* Kontakt adresa: ERF, Kušlanova 59a, Zagreb